

بررسی رابطه ابعاد شخصیت با خلاقیت کارکنان آموزش و پرورش شهرستان جهرم استان فارس

محمد اژدرلو^۱، احسان مکاری منشادی^۲، رضا حمزه^۳، آزاده جاویدی آل سعدی^۴، محمد دلاور^۵

^۱ دانشجوی کارشناسی روانشناسی دانشگاه آزاد مرودشت (نویسنده مسئول)

^۲ دانشجوی کارشناسی روانشناسی دانشگاه آزاد مرودشت

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه آزاد مرودشت

^۴ دانشجوی کاردانی روانشناسی دانشگاه علمی کاربردی امام خمینی

^۵ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه شیراز

چکیده

امروزه برخی از سازمان‌ها از اظهار نظر خیلی کم و سکوت کارکنان رنج می‌برند. این سکوت روی خلاقیت کارکنان تأثیر منفی می‌گذارد و به وسیله ممانعت از بازخورد منفی، مانع تغییرات و توسعه مؤثر سازمانی می‌شود. از طرفی، شخصیت کارکنان سازمان نیز می‌تواند منبعی برای توسعه، رشد، خلاقیت و پیشرفت یا در مقابل، منشأ تعارض، ناکامی و سایر مشکلات اجتناب ناپذیر سازمانی باشد. بنابراین هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه ابعاد شخصیت بر روی خلاقیت کارکنان می‌باشد. این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش، روش همبستگی علی است. جامعه آماری پژوهش، شامل کلیه کارکنان آموزش و پرورش شهرستان جهرم اعم از کارکنان و آموزگاران است که تعداد آن‌ها ۱۲۴ نفر می‌باشد که کل این جمعیت به عنوان نمونه آماری در نظر گرفته شده است، برای سنجش هر یک از متغیرهای پژوهش از پرسشنامه شخصیت سازمانی مک کری و کوستا با پایایی (۰,۹۴۱) و پرسشنامه خلاقیت رندسیپ (۱۹۷۹) با پایایی (۰,۹۷) استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که ابعاد مثبت شخصیت رابطه مثبت با خلاقیت کارکنان دارند و ابعاد منفی شخصیت رابطه منفی با خلاقیت کارکنان دارند.

واژه‌های کلیدی

ابعاد شخصیت، خلاقیت کارکنان، آموزش و پرورش، شهرستان جهرم.

مقدمه

خلاقیت و نوآوری جز مهم‌ترین رسالت سازمان‌های آموزشی است، در توسعه و تقویت خلاقیت در سازمان - های آموزشی بیش از همه عامل مدیریت خلاق و نوآور، مؤثر واگذار شده است زیرا تقویت انگیزش و اعتقاد مدیران آموزشی به خلاقیت و نوجویی در خود و سازمان می‌تواند محیط آموزشی را به کانون تغییرات و نوآوری در خود و سازمان می‌تواند محیط آموزشی را به کانون تغییرات و نوآوری مبدل سازد. مدیر می‌تواند در مرکز آموزشی، محیطی دوستانه و مملو از امنیت عاطفی فراهم آورد که افراد با آزادی توأم با مسئولیت - پذیری عمل کنند و با همکاری یکدیگر، فضای به معنی واقعی علمی، فعال و مناسب برای یادگیری ایجاد نماید. بدین ترتیب مدیر می‌تواند زمینه‌های زیادی برای پرورش خلاقیت فراهم آورد. [۱]

خلاقیت ایجاد ارتباط بین ایده‌های نو و دانش جدید است، به آنچه امروزه به‌عنوان دانش نامیده می‌شود. تجارب و مهارت‌ها و اطلاعات است، اما در آینده فرآیندهای خلاق دانش نامیده می‌شود و خلاقیت افراد به وسیله چگونگی استفاده از دانش اندازه‌گیری می‌شود [۲]. خلاقیت در خلأ ایجاد نمی‌شود، بلکه نیازمند محرک‌هایی است. معنویت می‌تواند به افراد در گسترش قلمرو آگاهی‌هایشان کمک کند. دانسته‌هایشان را از مرزهای عادی دانش بشری فراتر ببرد و بینش و خلاقیت آن‌ها را افزایش دهد. معنویت می‌تواند قدرت خلاق ذهن بشری را با خداوند مرتبط کند. [۳]

یکی از عواملی که در خلاقیت کارکنان آموزش و پرورش تأثیر زیادی دارد، شخصیت و ویژگی‌های مربوط به شخصیت است [۴]. نیروی انسانی در هر سازمانی با ارزش‌ترین سرمایه آن سازمان محسوب می‌شود استفاده بهینه از این نیروی با ارزش نه تنها موجب افزایش کارایی می‌شود، بلکه پیشرفت و رشد فرد و سازمان را نیز در بر خواهد داشت؛ بنابراین توجه به ویژگی‌های شخصیتی کارکنان به‌عنوان بزرگ‌ترین و مهم‌ترین سرمایه و دارایی سازمان پدیده‌ای است که از اهمیت خاصی برخوردار است. بررسی و توجه به ویژگی‌های شخصیتی کارکنان و رابطه آن با جنبه‌های مختلف از جمله باورهای دینی از چنان اهمیتی برخوردار است که نظریه‌پردازان برجسته‌ای نظیر: پارسو، هالند و سوپر مطرح نموده‌اند که توجه به صفات و ویژگی‌های شخصیتی افراد می‌تواند موجب رضایت شغلی فرد و کارایی وی در سازمان شود. ضرورت و اهمیت این موضوع در بانک مسکن می‌تواند در بحث جذب و استخدام و همچنین در برنامه ریزی های آموزشی (نگهداشت منابع انسانی) تأثیر بسزایی داشته باشد و تا حدی نواقص موجود در این زمینه را برطرف کند. کارایی و اثربخشی و بهبود عملکرد از مهم‌ترین اهداف سازمان‌ها محسوب می‌شود و هر سازمانی سعی در تقویت این ستادها از طرق گوناگون دارد، بنابراین برای تقویت عملکرد و نیل به اهداف باید عوامل مرتبط و تقویت کننده آن شناسایی گردند. در هر سازمان مشاغل گوناگونی وجود دارد که الزام انجام دادن وظایف هر یک از این مشاغل برخوردار از توانایی‌ها و ویژگی‌های شخصیتی خاصی است [۵]. آموزش و پرورش ارگان اصلی و پایه گذار سرمایه انسانی آینده یک کشور می‌باشد و داشتن نیروهای خلاق و کارورزیده می‌تواند سنگ